

PRAVOPISNE OBRAVNAVE PRIIMKOV S STALIŠČA SPOLA

Saška Štumberger

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana
saska.stumberger@ff.uni-lj.si

DOI:10.4312/Obdobja.43.359-365

Članek obravnava priimke od *Slovenskega pravopisa* iz leta 1899 do pravopisa iz leta 1990. V slovarskih delih pravopisa iz leta 1899 in pravopisa iz leta 1920 za priimke kategorija spola ni navedena, v pravopisu iz leta 1935 pa so priimki označeni kot samostalniki moškega spola ali pa oznake za spol nimajo. Pravopisa iz let 1950 in 1962 uvedeta pregibanje ženskih imen in priimkov kot posebno poglavje. Novost pri obravnavi prinaša šesti pravopis leta 1990, ki v slovarju 2001 za najpogostejše slovenske priimke navaja tudi neknjižne oblike, priimkom znanih ženskih oseb pa pripisuje ženski slovnični spol.

pravopis, samostalnik, slovnični spol, osebna lastna imena, sklanjanje

This article discusses surnames in editions of the Slovenian normative guide from 1899 to 1990. In the dictionary sections of the 1899 and 1920 normative guides, there is no gender category for surnames, whereas in the 1935 normative guide surnames are marked as masculine nouns or may lack gender indications. The 1950 and 1962 normative guides introduce the declension of female first names and surnames as a separate chapter. An innovation in treatment came with the sixth normative guide in 1990, which, like the 2001 dictionary, also includes non-standard forms for the most common Slovenian surnames and assigns feminine grammatical gender to surnames of well-known women.

normative guide, noun, grammatical gender, personal names, declension

1 Pravopisi pred drugo svetovno vojno

V pravilih Levčevega *Slovenskega pravopisa* (v nadaljevanju SP) iz leta 1899 so priimki obravnavani v drugem delu z naslovom Oblikoslovje. Najdemo jih v poglavju Osebna imena, ki je uvrščeno v poglavje Sklanjatev lastnih imen. Zanje je navedeno: »Lastna imena nimajo posebne sklanjatve, ampak se sklanjajo po tistih pravilih kakor drugi samostalniki« (SP 1899: 31, § 200).

Kot zgled za »moška osebna imena« je naveden priimek *Trdina* z naslednjimi oblikami »1. *Trdina*, 2. *Trdina*, 3. *Trdinu*, 4. *Trdina*, 5. *pri Trdinu*, 6. *s Trdinom*. Ravno tako *Robida*, *Slovša*, *Pelopida*, *Leonida* ...« (SP 1899: 32, § 201).

V slovarskem delu SP 1899 samostalniki nimajo navedene kategorije spola. V slovarju je *Prešeren* obravnavan v geslu *prešeren* (SP 1899: 148): »prešeren († preširen), Prešeren († Preširen, Prešerin), prešernost.«¹

1 Križ zaznamuje besede, ki »niso knjižne in se ne smejo pisati« (SP 1899: 126).

Spol pri samostalnikih ni označen niti v SP 1920 Antona Breznika, ki v slovarskem delu priimkov ne obravnava kot samostojnih gesel, najdemo pa jih pri posameznih zgledih, npr. pri geslu *začeti*: »Po letu 1860. pričinja pri Levu Tolstem doba mirnega dela (slov.: se pričinja ...)« (SP 1920: 103).

V SP 1935 je v slovarju kategorija spola pri samostalnikih praviloma navedena, to pa velja tudi za osebna lastna imena. Gesla kot *Avgij* (SP 1935: 10), *Benedikt* (prav tam: 15), *Buddha* (prav tam: 26) imajo okrajšavo m. za moški spol; gesla *Ariadna* (prav tam: 9), *Artemida* (prav tam: 9), *Cecilija* (prav tam: 28) pa okrajšavo ž. za ženski spol. Kategorija spola ni navedena pri imenih z dodanimi informacijami o izgovoru, npr. »George Lloyd (džordž), angl. osebno ime; rod. Georgea (džordža); svoj. prid. Lloyd Georgeov (džordžov)« (prav tam: 59), ali o sklanjanju, npr. »Cêres, 2. Cêrere, 3. -i, 4. -o, 5. -i, 6. -o ž.« (prav tam: 29).

Priimki imajo navedeno okrajšavo m. za moški spol, npr. *Aksakov* (SP 1935: 5), *Dostojevski* (prav tam: 47), *Jakac* (prav tam: 84), več pa je primerov brez navedbe kategorije spola, npr. *Cankar* (prav tam: 27), *Čehov* (prav tam: 33), *Shakespeare* (prav tam: 222), *Zola* (prav tam: 295).

Odločitev za dodajanje ali izpuščanje kategorije spola deluje naključno, kot je naključno pri nekaterih priimkih dodano tudi ime, npr. *Andrejev* ima dodano ime *Leonid* (SP 1935: 7), *Hugo* pa *Viktor* (prav tam: 72), obe gesli pa sta brez navedbe spola.

Tretji pravopis, ki je tudi zadnji pravopis pred drugo svetovno vojno, kaže pri navajanju priimkov precej neenotnosti. Posebne oznake za lastna imena in priimke ni, v primerjavi s starejšimi pravopisi pa je kategorija spola pri občnoimenskih samostalnikih dosledno navedena. Pri priimkih kategorija spola pogosto manjka, vendar pa tudi pri teh zgledih podatki o rodilniški obliki kažejo uvrstitev v moško sklanjatev, npr. *Tolstoj*, -a (SP 1935: 252).

2 Pravopisi po drugi svetovni vojni

2.1 SP 1950

Pregibanje imen in priimkov je v pravilih obravnavano v poglavju Osebna imena, ki je del večjega poglavja O domačih lastnih imenih (SP 1950: 19–21, § 27), prevzeta lastna imena za poimenovanja oseb pa so obravnavana v poglavju O tujih lastnih imenih (SP 1950: 22–31).

V poglavju O domačih lastnih imenih so imena in priimki obravnavani skupaj, za priimke pa veljajo naslednja pravila (SP 1950: 19–20, § 27):

1. moška imena in priimke na *-a* pregiblujemo navadno po moški sklanjatvi, dovoljena pa so tudi obrazila ženskih samostalnikov na *-a*; svojilni pridevnik pa delamo samo z moškim obrazilom *-ov* ali *-ev* [...];
2. moška imena in priimki na *-e* se večinoma sklanjajo po zgledu *oče očeta* [...];
3. osebna imena in priimki na *-o* moškega spola se pregibljejo kakor samostalniki m. sp. brez obrazila [...].

Pri zgledih navajajo za prvo pravilo priimke kot: *Détela -a (-e)*, *Dételov*; *Trdina -o (-e)*, *Trdinov*; *Gódina -a (-e)*, *-ov*; za drugo: *Črnè -éta Črnétov -a -o*; *Belè -éta*

Belétov, Petrè -éta Petrétov; za tretje pa *Jenko -ka Jenkov -a -o, Borko -ka Borkov -a -o, Cvetko -ka Cvetkov -a -o* (izbor).

Pravila v 4. točki navajajo »moška imena na *-i* in *-u*« z zgledi kot *Šorli, Premrú*,² v 5. točki imena s polglasnikom in priimki kot *Škrábec, Lévec*, v 6. točki »[d]omača imena na *-ic -ik -in*« s priimki *Dimic -ica, Verbic -ica*, v 7. točki »domača pridevna imena (največ izmišljena) na *-ov* ali *-ev*, na *-ski -ški -čki*« in z zgledi kot »*Andréjčkov Jože, Andréjčkovega Jožeta; Céstnikov -ovega, Gorjánčev -evega* [...]«.

V 8. točki je prvič posebej navedeno tudi pregibanje »imen in priimkov za ženske osebe. Pravila imajo štiri točke, priimki pa so navedeni pri prvih treh« (SP 1950: 21, § 27):

- a) če ima ime ali priimek žensko obliko na *-a*, se pregiblje kakor enaka občna imena, svojilni pridevnik pa dela z *-in -ina -ino* [...]; če je poleg imena tudi priimek ženskega spola, sklanjamo oba: *Ivánka Kobilca, od Ivánke Kobilce, proti Ivánki Kobilci, z Ivánko Kobilco, o Mariji Štúpici, za Marijo Štúpico* itd.;
- b) če je moški priimek poleg imena, se sklanja le ime, priimek pa ostane nespremenjen: *Júlije Primic, od Ivánke Kleménčič, proti Léi Fatúr, berem Zofko Kveder, pri Ilki Vaštè beremo, o Minki Govekar piše* itd.; ali pa: *Julije Primčeve* itd.;
- c) če rabimo moški priimek brez imena, tedaj jasnost navadno že v imenovalniku zahteva priimek z obrazilom *-ova*: *Prímčeva, Kvédrova, Jerájeva, Búlovčeva, Vaštétova, Pajkova, Faturjeva* itd.; v odvisnih sklonih pa v takih primerih moramo uporabljati to obliko: *od Búlovčeve, pri Vaštétovi, Črnéjevo je uničilo taborišče, z Govékarjevo, proti Pajkovi* itd.; tako navadno tudi pri priimkih z žensko obliko: *Kobilčeva, o Kobilčevi sodi* itd.

S terminološkega stališča je zanimivo, da za priimke na *-a* pravopis navaja, da gre za žensko obliko, pri priimkih, ki se ne končujejo na *-a*, pa, da gre za moške priimke, ki ostajajo pri sklanjanju ob ženskem imenu nespremenjeni. Za rabo brez navedbe osebnega imena pravopis s sklicevanjem na jasnost navaja oblike z obrazilom *-ova*, ki spolsko niso opredeljene.

Priimke z obrazilom *-ova* pravopis navaja tudi pri poimenovanju »tujih ženskih oseb« (SP 1950: 30, § 40), npr. *gospá Curie, gospé Curiejeve, gospé Curiejevi, gospó Curiejevo* ali *Curie, pri gospé Curiejevi, z gospó Curiejevo* [küri -jeve itd.], in dodaja, da je »[v] rabi tudi *gospé Curie, Ade Negri, Sigride Undset, Ricarde Huch* itd.«.

V slovarskem delu imajo imena in priimki okrajšavo os. i. za osebno ime. Za poimenovanje moških oseb so navedeni samo priimki, pri nekaterih pa so dodane pomenske oznake, npr. »*Aksakov -a m os. i. ruskega slovanofila*« (SP 1950: 65), »*Andersen -sena [ándersen] m os. i. danskega pisatelja*« (prav tam: 71), »*Čehov -a m os. i. ruskega pisatelja*« (prav tam: 126). Priimki kot *Ažbe* (prav tam: 83), *Caf* (prav tam: 112), *Cankar* (prav tam: 112) so brez pomenskih oznak.

Slovar za priimke navaja tudi posebno oznako, in sicer os. priim. za »osebni priimek« (SP 1950: 9), ki pa je rabljena samo trikrat. V slovarju jo pri geslu *Ahacij* najdemo za označevanje podiztočnic: »*Ahačič -a m os. priim., Ahčín -a m os. priim.*«

2 Naglasna mesta so navedena po SP 1950.

(prav tam: 63), enkrat pa je oznaka rabljena tudi za označevanje iztočnice: »Gólia -lja in -lje m os. priim.« (prav tam: 202).

V slovarju so bile za ženske najdene štiri navedbe s priimki, ki jim je bilo vedno dodano tudi ime: 1) »Curie Marie [*küri mari*] ž os. i. fizičarke, Curiejeve, gospé Curie(jevi), za Marijo Curie(jevo); odkritja gospe Curie(jeve)« (SP 1950: 123); 2) »Pavlina Pájkova -e -e ž os. i. slov. pisateljice« (prav tam: 503); 3) »Sand (George) George Sandove [*sánd žórž, žórž sándove*] ž os. i. franc. pisateljice: romani G. Sandove« (prav tam: 714); 4) »Turnográjska Josipína -e -e ž os. i. slov. pesnice« (825). Kot kažejo zgledi, so navedbe z imenom in priimkom uvrščene v ženski slovnični spol.

V primerih kot *Kobilca* in *Kravanja* je v pravilih navedeno, da gre za »žensko obliko na -a«. Na uvrstitev v ženski slovnični spol kažeta tudi svojilna pridevnika *Kobilčin* in *Kravanjin* (SP 1950: 21, § 27), vendar pa ta priimka nista uvrščena v slovar.

2.2 SP 1962

V SP 1962 so priimki obravnavani v poglavjih O rabi domačih lastnih imen in Tuja lastna imena. V zvezi s spolom je navedeno, da so priimki »samostalniki moškega spola ne glede na pomen in spol, ki ga ima morda ravno tako občno ime: *Ovca, Sonce, Trdina*. Danes v imenovalniku uporabljamo iste oblike priimkov za moške in ženske, pregibljemo in vežemo jih pa drugače. Zato moramo obravnavati vsake zase. O spolu priimkov torej ne odločata njih oblika in pomen, marveč nosivec, ali je moški ali ženska. To pa vpliva na sklanjatev nekaterih priimkov« (SP 1962: 47, § 50).

Trditvi, da so priimki samostalniki moškega spola in da o spolu priimka odloča nosilec, sta si nasprotujoči. Navedbo lahko razložimo s tem, da so po *Slovenski slovnici* 1956 kot jedro samostalniške besedne zveze obravnavali priimek, ne pa ime.³

Priimki so obravnavani v dveh poglavjih. Poglavje Imena za moške (SP 1962: 47–48, 51) navaja, da se imena in priimki na soglasnik »vsi sklanjajo kot samostalniki moškega spola«, imena in priimke, ki se končujejo na -a, pa »sklanjamo bodisi po moški ali po ženski sklanjatvi, kakor je prišlo v rabo«.

Poglavje Imena za ženske (SP 1962: 48–49, § 52) navaja, da se rojstna imena in priimki na -a »sklanjajo kakor občna imena: *Ivana Kobilca Ivane Kobilce, Marije Štupice, Reze Ovce, Marije Andrejke*«. »Če se priimek ob rojstnem imenu končuje drugače kakor na -a, tedaj v odvisnih sklonih ostane nespremenjen in sklanjamo le ime: *Julija Primic, Julije Primic, obisk pri Ilki Vašte, berem Zofko Kveder, Pavlino Pajk* ali pa: *Julije Primčeve, Ilki Vašetovi, Zofko Kvedrovo, Pavlino Pajkovo*.«

Za rabo priimka brez imena SP 1962 (49: § 52) navaja, da ga »po navadi že v imenovalniku zaradi jasnosti podaljšujemo z obrazilom -ova/-eva: *Danilova, Bulovčeva, Trdinova*; v odvisnih sklonih pa to obliko moramo uporabljati: *zapuščina Bulovčeve, smrt Černejeve*«.

3 V zvezi *Peter Klepec* je v *Slovenski slovnici* 1956 ime *Peter* »samostalniški prilastek«, ki pojasnjuje priimek *Klepec* (Bajec idr. 1956: 291). Toporišič v *Novi slovenski skladnji* (1982: 47) navaja pretvorbo *Klepčev Peter* in tako dokaže, da je jedro *Peter, Klepec* pa prilastek.

V slovarskem delu je za poimenovanja oseb predvidena okrajšava os. i. (osebno ime). Za poimenovanja moških oseb so navedeni samo priimki, pri nekaterih so kot v SP 1950 dodane pomenske oznake, npr. »Aksákov -a m |ruski slovanofil|« (SP 1962: 100), »Andersen [ándersen] -a m |danski pisatelj| (prav tam: 106), »Čéhov -a m |rus. pisatelj|« (prav tam: 167).

V slovarskem delu sta bili po paberkovalnem iskanju najdeni dve navedbi žensk s priimkoma v moškem slovničnem spolu, npr. »Curie [küri] -ja m |franc. fizik|, oba ~ja, Curiejev -a -o: ~i zakoni, ~a ustanova; Marie ~jeva ali Marie Curie [marí küri] [...]« (SP 1962: 164) in »Stuart [stjúart] -a m os. i.: Marija ~ [...]« (prav tam: 848).

Priimki na -a za poimenovanje ženskih oseb so v slovarju ženskega slovničnega spola, npr. »Kobilca -e [-lc-] ž: Ivana ~, Ivane ~e, Kobilčin -a -o [-lč-]: ~e podobec« (SP 1962: 356); za moške osebe pa moškega, npr. »Andréjka -a in -e m os. i., Andréjkov -a -o: ~i spisi (°Andréjkini)« (prav tam: 106). Pri navedbi *George Sand* je priimek zapisan z obrazilom -ova: »Sand = George Sandova [žóřž sándova] ž |franc. pisateljica|« (prav tam: 766).

2.3 SP 1990

V šestem pravopisu SP 1990 so priimki obravnavani v poglavju Osebna imena (SP 1990: 41): »Osebna imena imajo navadno po dva dela: rojstno (krstno) in družinsko ime, tj. ime in priimek (oboje je lahko tudi po več): *France Prešeren, Lucijan Marija Škerjanc, Zofka Kveder-Jelovšek*.«⁴

Pregibanje priimkov je obravnavano na različnih mestih. Za nordijske priimke na -sen je navedeno (SP 1990: 86: 716), da »se navadno izgovarjajo z obstojnim e: *Andersen – Andersena, Ibsen – Ibsena* (manj priporočljivo *Ibsna*)«.⁵

Novost pri obravnavi priimkov je povezana s sklanjatvami. V tretjo žensko sklanjatev za samostalnike, ki sklonov ne izražajo z glasovnimi končnicami, so namreč uvrščeni tudi »ženski priimki, prvotno moškega spola: *Irena Srebotnjak, Ana Kopriva, Marta Zver – Irene Srebotnjak, Ane Kopriva poleg Ane Koprive, Marte Zver*« (SP 1990: 97, § 810).

Spremenjeno obravnavo sklanjatev je uvedel Jože Toporišič (1982: 49): »Pojem ničte sklanjatve sem uvedel po neki ruski razpravi okrog l. 1973, ko sem samostalniške sklanjatve preuredil v smislu 3 x 4 – pri čemer so 3 spoli: moški, ženski in srednji, 4 pa različne sklanjatve: 1. najbolj pogosta, 2. manj pogosta, a z glasovnimi končnicami, 3. ničta in 4. izpridevniška.«

Nova razvrstitev sklanjatev po kategoriji spola je mogoča, vključitev v žensko sklanjatev pa ravno tako ni problematična pri ženskih imenih kot *Karmen, Kiti*, kraticah *SAZU, ZDA* in besedah kot *mami, species*, ki so navedene v SP 1990 (97, § 811–813). Za vse te zglede namreč velja, da se ob njih v levem prilastku razvršča pridevnik v ženskem slovničnem spolu, npr.: *simpatična Karmen, devetnajstletna*

4 V SP 1994 in 2001 je naveden nestični vezaj, torej *Zofka Kveder - Jelovšek*.

5 V SP 2001 brez zapisa v oklepaju.

Kiti, Vidmarjeva SAZU, velike ZDA, draga mami, oblikovalska species (zgledi so iz korpusa Gigafida 2.0).

Preverjanje rabe v korpusu Gigafida 2.0 kaže, da za priimke *Srebotnjak, Zver* in *Kopriva* ne najdemo nobenega zgleda z ujemalnim levim prilastkom v ženskem spolu, torej ti priimki niso ženskega slovničnega spola. Za samostalniški desni prilastek namreč velja (Toporišič 1968: 37):

Tam, kjer nimamo posebne besede za ženski par moškemu poimenovanju, pa rabimo kar obliko moškega spola tudi za žensko, npr. *tovarišica kustos*. Kolikor jaz vem, bi se navadno reklo tudi *tovarišica doktor*, kadar se misli na izobrazbeni naslov, npr. pri neposrednem ogovoru. Kot kaže primer *tovarišica kustos*, slovenski jezik prenese v prilastku (in v povedkovem določilu je ravno tako) tudi samostalnik moškega spola ob odnosnici ženskega spola. To je splošna zakonitost, znana tudi iz drugih jezikov; moški spol namreč sintaktično ni zaznamovan in se zato svobodneje rabi.

Samostalniki v desnem prilastku ne spreminjajo kategorije spola, o tem, da so v matičnih knjigah od 17. stoletja za osebe obeh spolov veljale »moške oblike priimka«, pa piše tudi B. Pogorelec (1997: 8).⁶

Spremembe pri poimenovanju ženskih oseb SP 1990 navaja tudi pri priimkih, ki se končujejo na *-a*. SP 1962 za priimek *Kobilca* kot rodilniško obliko navaja samo obliko *Kobilce* (SP 1962: 48–49, § 52), SP 1990 pa to možnost označi z »redkeje«, npr. *Kobilca – Ivana Kobilca Ivane Kobilca* itd. *Ivane Kobilce* itd. (redkeje) (SP 1990: 123, § 997).⁷

Po pregledu SP 1962 je nenavadno, da so se leta 1990 odločili za vključitev ženskih oblik s samostalniškim priponskim obrazilom (SP 1990: 123, § 999), »[č]eprav je bilo že v SP 1962 (str. 47) zapisano, da ženske oblike vrste *Debevka, Ovnovka* niso več v rabi in so jih ob izidu Načrta (1981) nekateri kritiki označili kot neprimerne za pravopisni slovar (Pogorelec 1982: 66)« (Dobrovoljc 2004: 279–280).

V SP 1990 (123, § 998) je predvidena tudi možnost rabe posamostaljene oblike »svojlilnega pridevnika iz ustreznega lastnega imena npr. pri priimku *Kveder: Kvedrova, Kvedrove* itd. *Zofka Kvedrova, Zofke Kvedrove* itd.« Za to obliko, katere rabo SP 1950 in 1962 utemeljujeta z jasnostjo, so leta 1990 napisali oznako »stilno zaznamovano«, nato pa jo leta 1994 zamenjali z »neuradno«.

V slovarju je za imena in priimke dosledno rabljena oznaka oseb. i. za osebno ime. To oznako ima 3252 gesel, z oznako ž oseb. i. za ženski spol je 1163 gesel, z oznako m oseb. i. pa 2816. Priimki so obravnavani zelo neenotno. Priimek *Ambrožič* je moškega slovničnega spola, kot podiztočnico pa ima kot eden od 500 najpogostejših slovenskih priimkov (SP 2001: 228, § 1250) z oznako ljudsko navedeno obliko *Ambrožička*.

6 V zvezi s samostojno rabo priimkov za poimenovanje ženskih oseb B. Pogorelec (1997: 8, op. 17) navaja, da gre za vpliv tujega jezika, ki se je razširil iz »strokovne literature po vzorcih, prevzetih iz drugih jezikov. Navajanje avtoric samo s priimkom je zaradi tega v slovenščini pomanjkljivo, npr. *Kocjančič je napisala učbenik za študij interne medicine*. Taka raba jezikovno ni utemeljena, zato bi morali zahtevati poleg priimka polno ali z začetnico nakazano posebnost kot dogovorjeni jezikovni znak za ujemanje.«

7 Navedba »redkeje« je bila v SP 1994 umaknjena.

Drugače so obravnavani priimki, »kadar gre za slovite osebe« (SP 2001: 228, § 1250). Geslo *Curie* je moškega spola: »Curie -ja [kirí] m s -em oseb. i. (î) |francoski fizik|«, v podiztočnici pa je navedeno tudi: »Curie -- [kirí] ž, oseb. i. (î) |francoska kemičarka poljskega rodu|: odkritja Marie ~.« Nekateri priimki so samo ženskega spola, npr.: »Joliot - Curie -- [žoljó - kirí] ž, oseb. i. (ô - î) |francoska fizičarka|«.

Čeprav so v rabi zelo razširjene posamostaljene oblike priimkov na *-ova/-eva*, kot za *Mayevo*, *Merklovo* in *Bratuškovo* ugotavlja M. Šorli (2019), pa teh oblik v slovar niso vključili.

3 Sklep

Obravnava priimkov je zahtevna pravopisna tema, ki zahteva natančen premislek. Priimki sodijo med osebna imena, ker pa se lastnosti imen in priimkov razlikujejo, bi v pravopisih lahko razmislili o njihovem ločevanju, kot je s posameznimi zgledi nakazal SP 1950. Pri pripravi sodobnega pravopisa je smiselno upoštevati knjižnojezikovno rabo v korpusih. Za poimenovanja ženskih oseb bi zato namesto neknjižnih oblik brez pojavitev v korpusih, kot je *Ambrožička*, pričakovali vključitev v rabi zelo pogostih oblik posamostaljenih pridevnikov, kot so *Mayeva*, *Merklova* in *Bratuškova*. Ta poimenovalna možnost je v veljavnem pravopisu v pravilih navedena z oznako »stilno zaznamovano« (1990) oz. »neuradno« (1994), v slovarju pa se zanjo kljub razširjeni rabi niso odločili.

Literatura

- BAJEC, Anton, KOLARIČ, Rudolf, RUPEL, Mirko, ŠOLAR, Jakob, 1956: *Slovenska slovnica*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- DOBROVOLJC, Helena, 2004: *Pravopisje na Slovenskem*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. *Gigafida 2.0: Korpus pisne standardne slovenščine*. <https://viri.cjvt.si/gigafida/> (dostop 9. 5. 2024).
- Načrt = *Načrt pravil za novi slovenski pravopis*, 1981. Ljubljana: DZS.
- POGORELEC, Breda, 1982: Ob osnutku pravil slovenskega pravopisa. *Spoznanja in pripombe javne razprave o Načrtu pravil za novi slovenski pravopis*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. 59–71.
- POGORELEC, Breda, 1997: Slovenska skladnja in poimenovanja ženskih oseb. Aleksandra Derganc (ur.): *Dodatek k 33. Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti.
- SP 1899 = LEVEC, Fr. [Fran], 1899: *Slovenski pravopis*. Dunaj: Cesarsko kraljeva zaloga šolskih knjig.
- SP 1920 = BREZNIK, Anton, 1920: *Slovenski pravopis*. Ljubljana: Jugoslovanska knjigarna.
- SP 1935 = *Slovenski pravopis*, 1935. Ljubljana: Znanstveno društvo.
- SP 1950 = *Slovenski pravopis*, 1950. Ljubljana: SAZU, Državna založba Slovenije.
- SP 1962 = *Slovenski pravopis*, 1962. Ljubljana: SAZU, Državna založba Slovenije.
- SP 1990 = *Slovenski pravopis*, (³1994) 1990. Ljubljana: SAZU, DZS.
- SP 2001 = *Slovenski pravopis*, 2001. Ljubljana: SAZU, DZS.
- ŠORLI, Mojca, 2019: Enakost spolov v slovenskem javnem govoru. Hotimir Tivadar (ur.): *Slovenski javni govor in jezikovno-kulturna (samo)zavest. Obdobja 38*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 353–362. <https://centerslo.si/simpozij-obdobja/zborniki/obdobja-38/>.
- TOPORIŠIČ, Jože, 1968: Tovarišica ravnatelj in še kaj. *Jezik in slovstvo* XIII/1. 37.
- TOPORIŠIČ, Jože, 1982: *Nova slovenska skladnja*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

Prispevek je nastal v okviru raziskovalnega programa Slovenski jezik – bazične, kontrastivne in aplikativne raziskave P6-0215, ki ga financira ARIS.

